

Melisa Bureković

MODIFIKACIJA INTERPRETABILNE
ANALIZE NEGACIJE

SAŽETAK

*Interpretabilna analiza negacije u okviru minimalizma, koju je predložio Kato (2003), oslanja se na temeljne odnose konstituentne nadređenosti (c-command) i blizine (closeness), kao i na podudarnosti obilježja. Kato (2003) postulira dvije vrste obilježja, obilježje negacije i obilježje polariteta, za koja smatra da su interpretabilna (interpretable), te da kao takva ne moraju stupiti u odnos provjere. Pretpostavlja se da interpretabilno obilježje negacije posjeduju leksičke jedinice, uključujući negativne upravne riječi, negativne nominale poput *nothing* i *nobody* u engleskom jeziku, kao i *n*-riječi u romanskim jezicima, dok je interpretabilno obilježje polariteta po svojoj vrijednosti ili negativno ili pozitivno, a nalazi se na nekoj funkcionalnoj upravnoj riječi unutar projekcije CP. U ovom radu se pokazuje da primjena ovako koncipirane interpretabilne analize negacije u bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku dovodi do negramatičnih rečenica kao što je *Vidjela sam nikoga. Stoga se predlaže modifikacija interpretabilne analize u svrhu njene primjene na bosanski/hrvatski/srpski jezik. Naime, sistem rečenične negacije u bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku za **α** bira obilježje polariteta negativne vrijednosti, dok za **β** obilježje negacije obavezno mora biti na negativnom predikatu. Nadalje, sistem licenciranja riječi i izraza negativnog polariteta za **α** ne može birati obilježje negacije na bilo kojoj kategoriji, već na negiranom predikatu. Ključni problem za primjenu interpretabilne analize negacije u b/h/s jeziku krije se u pretpostavci da interpretabilno obilježje negacije posjeduju leksičke jedinice, što, kako tvrdimo u ovom radu, nije slučaj sa b/h/s *n*-riječima.*

Ključne riječi: *interpretabilna analiza negacije, minimalizam, rečenična negacija, licenciranje riječi i izraza negativnog polariteta, neg-obilježje, pol-obilježje, b/h/s *n*-riječi.*

ABSTRACTS

*Interpretive analysis of negation within the framework of Minimalist syntax, which is proposed by Kato (2003), rests upon basic notions of c-command, closeness and feature-sharing. Kato (2003) postulates two kinds of features: the negative feature and the polarity feature, which he assumes to be interpretable, and as such they need not enter a checking relation. The interpretable neg-feature is assumed to be shared by a class of lexical items, including negative heads, negative nominals such as nothing and nobody, and Romance n-words. On the other hand, the interpretable pol-feature is either negative or positive in its value, and is located on a functional head within a CP projection. This paper shows that the application of the interpretable analysis of negation to Bosnian/Croatian/Serbian leads to unacceptable sentences such as *Vidjela sam nikoga. Therefore, we prepose the modification of the interpretable analysis of negation in order to apply it to Bosnian/Croatian/Serbian. Namely, the system of sentential negation in Bosnian/Croatian/Serbian selects for α the pol-feature with a negative value, whereas for β the neg-feature is bound to be on negativne predicate. Furthermore, the system of NPI licensing cannot select for α the neg-feature on any category, but only on negative predicates. The key issue of applying the interpretable analysis of negation to Bosnian/Croatian/Serbian is hidden in the assumption that lexical items have interpretable neg-feature, which, as we claim in this paper, is not the case with BCS n-words.*

Key words: *interpretive analysis of negation, Minimalist syntax, sentential negation, NPI licensing, neg-feature, pol-feature, BCS n-words.*

1. TEORIJSKI OKVIR

Interpretabilna analiza negacije koju je predložio Kato (2003) bazira se na osnovnim teorijskim konceptima minimalizma: postojanju formalnih obilježja i deriviranju sintaksičkih struktura (Chomsky 1993, 1995). Leksičke jedinice se posmatraju kao skup obilježja od kojih su tri glavna tipa obilježja: *semantička*, *fonološka* i *formalna*. Formalna obilježja uključuju: (a) *kategorijalna* obilježja, koja odgovaraju tradicionalnoj podjeli riječi na vrste riječi među kojima se posebno izdvajaju, tzv. leksičke kategorije (imenice [N], glagoli [V], pridjevi [A] i prijedlozi [P]), (b) *phi*(*φ*)obilježja, tj. obilježja lica, broja i roda, (c) obilježja *padeža* i (d) određena obilježja koja se dovode u vezu sa operatorom. Formalna obilježja mogu biti *jaka* ili *slaba*, *inherentna* ili *opcionalna*, te *interpretabilna* ili *neinterpretabilna*, a relevantna su samo za nivo *Logičke forme* (u daljem tekstu: nivo LF) na kome se interpretiraju. *Interpretabilna* obilježja uključuju *kategorijalna* obilježja i *φ*-obilježja na imenicama, dok se *neinterpretabilnim* obilježjima smatraju *φ*-obilježja na glagolima i pridjevima, obilježja *padeža* na imenicama, obilježja na funkcionalnoj kategoriji glagolskog vremena (*tense*) T i na glagolu koja pripisuju padež, te obilježja koja pokazuju da je neophodno prisustvo afiksa (Brown 1999).

Interpretabilna obilježja imaju ulogu u semantičkoj interpretaciji, dok to nije slučaj sa neinterpretabilnim obilježjima (Chomsky 1998). Da bi derivacija bila uspješna, tj. da bi konvergirala (*converge*) mora se ispuniti princip *Potpune interpretacije* (*Full Interpretation*) po kome derivacija ne smije sadržavati nijedan neinterpretabilni element pri prelasku na nivo LF radi semantičke interpretacije. Neinterpretabilni elementi u procesu derivacije moraju biti izbrisani operacijom provjere.

U okviru teorije provjere (*Checking Theory*) obilježje na elementu do koga se vrši pomjeranje je uvijek neinterpretabilno, dok obilježje na pomjerenoj leksičkoj jedinici može biti interpretabilno ili neinterpretabilno. Sprega između interpretabilnosti formalnih obilježja i teorije provjere ogleda se u sljedećem: interpretabilna obilježja, ukoliko su i provjerena, ne mogu biti izbrisana, što znači da ne moraju stupati u proces provjere. Njihovo pomjeranje je, stoga, moguće samo ukoliko podoznaka na elementu do koga se vrši pomjeranje sadrži (a) *jako*, (b) *afikasalno* i/li (c) *neinterpretabilno* obilježje. U suprotnom, interpretabilno obilježje ne može biti podvrgnuto operaciji pomjeranja (Chomsky 1995) čija je glavna funkcija eliminacija neinterpretabilnih obilježja da bi derivacija rezultirala gramatičnom rečenicom.

2. ULOGA OBILJEŽJA U INTERPRETABILNOJ ANALIZI NEGACIJE

Kato (2003) postulira dvije vrste obilježja: obilježje negacije (u daljem tekstu: neg-obilježje) i obilježje polariteta (u daljem tekstu: pol-obilježje), koja su *interpretabilna* i koja, u skladu s tim, ne moraju biti provjerena da bi derivacija konvergirala. Pretpostavka je da interpretabilno neg-obilježje posjeduju leksičke jedinice, negativne upravne riječi, negativni nominali poput *nothing* i *nobody* u engleskom jeziku i n-riječi u romanskim jezicima. S druge strane, interpretabilno pol-obilježje je prisutno na nekoj funkcionalnoj upravnoj riječi unutar projekcije CP, a po svojoj vrijednosti može biti negativno ili pozitivno. Kato (2003: 65-66), međutim, navodi da nije jasno da li specifikacija polariteta zahtijeva svoju sopstvenu projekciju, tj. sintagmu polariteta¹ (koju označava kao Sigma sintagmu). U njegovoj analizi dovoljno je razlikovati CP od IP, odnosno TP², jer postulira da se neg-obilježje javlja u obje projekcije, a pol-obilježje samo u projekciji CP.

Polazeći od pretpostavke da su neg-obilježje i pol-obilježje interpretabilni, Kato (2003) tvrdi da sistem rečenične negacije i licenciranja riječi i izraza negativnog polariteta (u daljem tekstu: NPI - *Negative Polarity Items*) u sebi sadrži formalne uslove navedene u (1):

- (1) a. α je konstituentno nadređeno β
 b. α je najbliže β
 c. α i β imaju obilježje negacije

Sistem rečenične negacije za α bira obilježje polariteta negativne vrijednosti, a za β obilježje negacije na negativnom predikatu ili nominalu, dok sistem licenciranja riječi i izraza negativnog polariteta za α bira obilježje negacije na bilo kojoj kategoriji, a za β obilježje negacije na izrazu negativnog polariteta.

3. SISTEM REČENIČNE NEGACIJE

U engleskom jeziku rečenična negacija može biti iskazana prisustvom neg-obilježja na predikatu (2) ili na negativnom konstituentu (3):

- (2) *I didn't see her.*
 [P_{+neg} [I didn't_{+neg} [see her]]]
- (3) *I saw no one.*
 [P_{+neg} [I [saw no one_{+neg}]]]

U objema rečenicama obilježje polariteta je negativne vrijednosti i u (2)

1) Progovac (2005) predlaže da se CP preimenuje u sintagmu polariteta (PolP).

2) Kato (2003) u svom radu koristi oznaku IP, a u ovom radu se umjesto IP koristiti oznaka TP.

je konstituentno nadređeno i najbliže neg-obilježju na predikatu *didn't*, dok je u (3) konstituentno nadređeno i najbliže neg-obilježju na nominalu *no one*, te su stoga obje rečenice interpretirane kao rečenična negacija. Međutim, rečenica se ne mora uvijek interpretirati kao rečenična negacija ukoliko se neg-obilježje nalazi na negativnom konstituentu, što je ilustrovano kontrastom između primjera (4) i (5) preuzetim iz Kato (2003: 67):

- (4) a. *He will visit there on no account.*
 b. **On no account he will visit there.*
 c. *On no account will he visit there.*
- (5) a. *He lived there not long ago.*
 b. *Not long ago he lived there.*
 c. **Not long ago did he live there.*

U (4a) i (5a) neg-obilježje se nalazi na negativnom konstituentu, međutim rečenična negacija je prisutna samo u (4a), jer pomjeranje negativnog konstituenta u toj rečenici dovodi do inverzije subjekta i i operatora (4c), tj. do pomjeranja T-C, koje je blokirano u (5c).

Razlika između rečenične i konstituentne negacije u okviru interpretabilne teorije proizlazi iz međusobnog djelovanja interpretabilnog principa (6) i specifikacije obilježja date u tabeli 1, gdje + ukazuje na prisustvo, a na odsustvo neg-obilježja, dok XP označava negativne konstituente:

(6) Interpretiraj konfiguraciju P(olaritet) [...neg...] kao rečeničnu negaciju, ukoliko polaritet:

(a) ima negativnu vrijednost; (b) najbliži je neg-obilježju; (c) konstituentno je nadređen tom obilježju.

Tabela 1. Specifikacija obilježja

	<i>Polaritet</i>	<i>XP</i>
<i>Rečenična negacija</i>	+	+
<i>Konstituentna negacija¹</i>		+
<i>Pozitivna rečenica</i>		

4. SISTEM LICENCIRANJA RIJEČI I IZRAZA NEGATIVNOG POLARITETA

Sistem licenciranja NPI se bazira na jezicima kao što je engleski gdje su NPI poput *anything* licencirani i u kontekstima koji nisu negativni. Stoga je u literaturi predloženo da se relevantni NPI licencori nalaze unutar CP

projekcije³. Kato (2003: 80), slijedeći Progovac (1994), pretpostavlja da se NPI licencori mogu podvesti pod negaciju, te da je u kontekstima koji nisu negativni neg-obilježje unutar CP zaslužno za NPI licenciranje, kao u (8):

(8) [_{CP} neg- [_{TP} ... NPI ...]]

U kontekstima koji su negativni, NPI u engleskom jeziku mogu biti licencirane interpretabilnim neg-obilježjem na negativnom glagolskom obliku kao u (9) ili pak na negativnom konstituentu kao u (10):

(9) *I didn't see anyone.*

[_{TP} [_{NGP} not_{+neg} [_{VP} see anyone_{+neg}]]]

(10) *No one knows anything.*

[_{TP} no one_{+neg} [_{VP} knows anything_{+neg}]]

U (9), neg-obilježje na *didn't* je konstituentno nadređeno i najbliže neg-obilježju na NPI *anyone*, dok je u (10) neg-obilježje na negativnom konstituentu *no one* konstituentno nadređeno i najbliže neg-obilježju na NPI *anything*.

5. PRIMJENA INTERPRETABILNE ANALIZE NEGACIJE U B/H/S JEZIKU

Sistem rečenične negacije koji za α bira obilježje polariteta negativne vrijednosti unutar projekcije CP, a za β obilježje negacije na negativnom predikatu ispravno pretpostavlja da je rečenica (11) gramatički prihvatljiva:

(11) *Nisam je vidjela.*

[_P_{+neg} [_{nisam}_{+neg} [_{je vidjela}]]]

Obilježje polariteta je negativne vrijednosti, konstituentno je nadređeno i najbliže neg-obilježju na predikatu *nisam*, te je stoga rečenica (11) interpretirana kao rečenična negacija.

Međutim, sistem rečenične negacije koji za β bira obilježje negacije na negativnom konstituentu pogrešno pretpostavlja da su rečenice poput (12) gramatički prihvatljive:

(12) **Vidjela sam nikoga.*

[_P_{+neg} [_{vidjela sam nikoga}_{+neg}]]

*

S druge strane, sistem licenciranja NPI koji za α može birati obilježje

³ Progovac (1994) je pretpostavila da je NPI licencor apstraktni operator, a Laka (1990) da je komplementizator.

negacije na bilo kojoj kategoriji, dok za β bira obilježje negacije na izrazu negativnog polariteta, također, dovodi do negramatičnih rečenica poput (13), ukoliko za α bira obilježje negacije na negativnom konstituentu:

(13) **Niko ništa zna.*

[_{TP} *niko* _{+neg} [_{VP} *ništa* _{+neg} *zna*]]

Smatramo da se ključni problem primjene interpretabilne analize negacije u b/h/s jeziku krije u pretpostavci da i b/h/s n-riječi, poput engleskih negativnih nominala *nothing* i *nobody* i n-riječi u romanskim jezicima posjeduju interpretabilno neg-obilježje.

6. INTERPRETABILNOST NEG-OBILJEŽJA NA B/H/S RIJEČIMA

U standardnom engleskom jeziku svaki morfosintaksički negativni element odgovara jednoj semantičkoj negaciji, te se stoga uspostavlja odnos 1:1 između negativnog oblika i negativnog značenja, dok u b/h/s jeziku to nije slučaj. Uporedimo primjere (3) i (12) ovdje navedene u (14):

(14) a. *I saw no one.* vs. b. **Vidjela sam nikoga.*

U b/h/s jeziku, za razliku od engleskog, prisustvo negativnog predikata, tj. negativnog glagolskog oblika je obavezno da bi rečenica bila interpretirana kao negativna.

Nadalje, ukoliko se u standardnom engleskom jeziku unutar jedne rečenice javi više negativnih elemenata, oni se međusobno poništavaju dovodeći do pozitivnog značenja, tj. do interpretacije dvostruke negacije⁴ (*Double Negation Reading*, u daljem tekstu: DNR) kao u (15):

4) Piper et al. (2005: 971) navode da „termin *dvostruka negacija* ima uže i šire značenje. U užem i običnijem značenju dvostruka negacija, kao prava dvostruka negacija, odnosi se na slučajeve kada je u rečenici upotrebljena odrična zamenička reč, a u predikatskom delu rečenice i odrična rečca, npr. *Niko ne čeka, Nigdje ne čeka* i sl. Rečenice tipa *Niko ne čeka* i slične zapravo znače ‘Nije tačno da neko čeka’, a iz te parafraze vidi se da je odrična rečca u predikatskom izrazu takvih rečenica funkcionalno redundantna, tj. suvišna iako je gramatički obavezna, jer bi bez nje rečenica **Niko čeka* bila gramatički neprihvatljiva.“

Pod dvostrukom negacijom u širem smislu smatraju „slučajeve u kojima se u prostoj rečenici odrična rečca ponavlja ili se u različitim delovima iste proste rečenice upotrebljavaju različite odrične rečce“ što po Piper et al. (2005: 972) ilustruju sljedeći slučajevi: a) veznička negacija i negacija u predikatu, npr. *Ni Marko to nije znao*, te b) spoljašnja i unutrašnja negacija, npr. *Ne, nemoj mi pričati*. (D. Maksimović). Pored toga, dodaju da „u složenoj rečenici dvostruka negacija kao negacija negacije ima regularan formalni izraz, npr. *Ne smatram da ne treba tražiti drugo rešenje* gde, dakle, značenje jedne negacije potire značenje druge negacije pa je opšte značenje rečenice s negacijom negacije ipak afirmativno, tj. ‘smatram da treba tražiti drugo rešenje’.“ S obzirom da je termin *dvostruka negacija* usko vezan za semantičko pravilo po kome se dva negativna elementa međusobno poništavaju, dajući pozitivno značenje, u ovom radu ga koristimo samo u tom smislu.

(15) *I didn't see no one.* (= I saw someone.)

U b/h/s jeziku prisustvo više negativnih elemenata u rečenici ne dovodi do njihovog međusobnog poništavanja, već do interpretacije negativnog slaganja (*Negative Concord Reading*, u daljem tekstu NCR) kao u (16):

(16) *Nikoga nisam vidjela.*

Ipak, to ne znači da se u b/h/s jeziku ne mogu naći primjeri sa DNR, što ilustruje (17):

(17) *Adem ne želi da ne ide u Italiju.*

Rečenica (17) znači *Adem želi da ide u Italiju*, prema tome, u ovom primjeru se negativni elementi, tačnije negativni predikati, međusobno poništavaju dajući pozitivno značenje. Međutim, bitno je istaći da se DNR u b/h/s jeziku javlja samo ukoliko se u rečenici pojave dva negativna predikata, jer prisustvo jednog negativnog predikata i jedne ili više n-riječi, uvijek dovodi do NCR:

(18) a. *Danas niko ne radi.*

b. *Nigdje nikada nisam vidjela ništa slično ovom ručnom radu.*

S druge strane, odsustvo negativnog predikata u rečenicama u kojima je prisutna jedna ili više n-riječi dovodi do negramatičnosti:

(19) a. **Danas niko radi.*

b. **Nigdje nikada vidjela ništa slično ovom ručnom radu.*

Sličnost između engleskog i b/h/s jezika, tačnije između engleskih negativnih nominala i b/h/s n-riječi se ogleda u tome da se ove leksičke jedinice javljaju u konstrukcijama elipse pri čemu iskazuju negaciju bez prisustva bilo kakvog drugog negativnog elementa, što je ilustrovano u (20):

(20) a. A: *What did you say?*

B: *Nothing.*

b. A: *Šta si rekao?*

B: *Ništa.*

Uzimajući kao polazište mogućnost javljanja b/h/s n-riječi u konstrukcijama elipse kao u (20), Bošković (2009) postulira da n-riječi u b/h/s imaju interpretabilno neg-obilježje. Ovaj autor se poziva na Progovac (1994) gdje se razmatraju dva tipa negativnih konstituenata u srpskom i hrvatskom, NI-NPI, tj. n-riječi, i I-NPI. U tom radu se postulira da su n-riječi anaforički elementi koji su podložni Principu A Teorije vezivanja (*Binding Theory*), jer u svojoj upravljačkoj kategoriji moraju biti A'-vezani negacijom. S

druge strane, I-NPI su anaforički pronominali podložni Principu B Teorije vezivanja, jer oni u svojoj upravljačkoj kategoriji moraju biti A'-slobodni, ali vezani unutar klauze. Međutim, Bošković (2009) tvrdi da se ovi NPI razlikuju, ne po tome što su podložni različitim principima vezivanja, već po tome da li se pomjeraju vidljivo u NegP. Naime, Bošković smatra da postoji samo jedan leksički element za *ni/i*-riječi. NI-NPI se vidljivo pomjeraju u poziciju specifikatora NegP, dok do pomjeranja ne dolazi kod I-NPI. NI-NPI su licencirani negacijom u konfiguraciji specifikator-upravna riječ. Prema tome, po ovom pristupu, *iko* se izgovara kao *niko* kao posljedica slaganja specifikator-upravna riječ, što je prikazano u (21):

$$(21) [_{\text{NegP}} \textit{iko} [_{\text{Neg}'} \textit{ne} = \textit{niko}$$

Bošković (2009) tvrdi da postoje dva tipa negativnih upravnih riječi, Neg A sa interpretabilnim i Neg B sa neinterpretabilnim neg-obilježjem. Tako, u jeziku mogu postojati oba tipa negativnih upravnih riječi, pri čemu se jedna upravna riječ koristiti kada u rečenici nema n-riječi (Neg A), dok se druga upravna riječ koristi u prisustvu n-riječi, tj. u višestrukoj negaciji (Neg B). On smatra da nepostojanje Neg B u nekom jeziku dovodi do toga da u tom jeziku nema ni višestruke negacije.

Bitno je istaći da Bošković nudi i alternativno rješenje po kome postoji samo Neg B, tj. upravna riječ sa neinterpretabilnim neg-obilježjem. U tom slučaju se u rečenicama u kojima nema n-riječi čijim bi se interpretabilnim neg-obilježjem provjerilo neinterpretabilno neg-obilježje upravne riječi, kao posljednja opcija (*last resort*) uvodi nulti negativni operator sa interpretabilnim neg-obilježjem.

Međutim, Boškovićeva hipoteza o postojanju dvije vrste negativnih upravnih riječi, jedne sa interpretabilnim, a druge sa neinterpretabilnim neg-obilježjem je nezadovoljavajuća, jer (1) ne postoji teorijska opravdanost za postuliranje dvije vrste negativnih upravnih riječi, tj. dvije funkcionalne projekcije negacije sa različitim obilježjima vrijednosti, (2) polazi od pretpostavke da b/h/s n-riječi imaju interpretabilno neg-obilježje.

Ukoliko bi b/h/s n-riječi imale interpretabilno neg-obilježje, mogle bi se javljati u rečenici bez prisustva negiranog glagolskog oblika i samostalno izražavati negaciju (22a) poput engleskih negativnih nominala (22b):

(22) a. **Vidjela sam nikoga* $\neq$ 'nikoga nisam vidjela'

b. *I saw no one.*

Nadalje, došlo bi do međusobnog poništavanja negativnog značenja (23), što je slučaj u standardnom engleskom jeziku (24), te bi takve rečenice imale pozitivno značenje:

(23) a. *Niko ništa ne zna* $\neq$ ‘neko nešto zna’

b. *niko*_[INEG] ... *ništa*_[INEG] = dvostruka negacija → pozitivna rečenica!!!

(24) a. *No one knows nothing* = ‘someone knows something’

b. *no one*_[INEG] ... *nothing*_[INEG] = dvostruka negacija → pozitivna rečenica

Na osnovu navedenog, a slijedeći autorice Progovac (2005) i Brown (1999), smatramo da b/h/s n-riječi imaju neinterpretabilno neg-obilježje. Ova analiza je prihvatljivija i ekonomičnija, jer (1) ne pretpostavlja uvođenje nultog operatora ukoliko se u rečenici ne javlja n-riječ, (2) objašnjava zašto se n-riječi ne mogu naći u rečenici u kojoj neg-obilježje nije prisutno i na finitnom glagolskom obliku.

7. MODIFIKACIJA INTERPRETABILNE ANALIZE NEGACIJE

Polazeći od pretpostavke da b/h/s n-riječi imaju neinterpretabilno neg-obilježje, te da svako neinterpretabilno obilježje mora biti provjereno da bi derivacija bila uspješna, negramatičnost rečenica kao što su **Vidjela sam nikoga* i **Niko ništa zna* može se pripisati činjenici da ovdje nije došlo do provjere neinterpretabilnih obilježja na b/h/s n-riječima *nikoga*, *niko* i *ništa*. S obzirom da je za provjeru neinterpretabilnog neg-obilježja na b/h/s n-riječima u rečenici potrebno prisustvo interpretabilnog neg-obilježja na negativnom predikatu bez koga i nije moguća rečenična negacija, nudimo modifikaciju interpretabilne analize negacije prikazanu u tabeli 2:

Tabela 2. Interpretabilna analiza negacije u b/h/s jeziku

Sistem rečenične negacije u b/h/s jeziku	Sistem licenciranja NPI u b/h/s jeziku
→ za bira obilježje polariteta negativne vrijednosti, dok za β obilježje negacije mora biti prisutno na negativnom predikatu	→ za α α ne može birati obilježje negacije na bilo kojoj kategoriji, već na negiranom predikatu

Ovako modificovana interpretabilna analiza negacije ne može dovesti do negramatičnih rečenica u kojima se b/h/s n-riječi javljaju kao jedini morfosintaksički negativni elementi. Unutar sistema rečenične negacije pol-obilježje će imati negativnu vrijednost, a interpretabilno neg-obilježje će obavezno biti prisutno na negativnom predikatu:

(25) [P_{+neg} [negativni predikat_{+ [INEG]}]]

Unutar sistema licenciranja NPI u rečenici će biti prisutno jedno ili više

neinterpretabilnih neg-obilježja na n-riječima i obavezno interpretabilno neg-obilježje na negativnom predikatu koje služi za provjeru neinterpretabilnih neg-obilježja. Slijedeći Brown (1999) i Progovac (2005), postuliramo da će do provjere i brisanja svih neinterpretabilnih neg-obilježja jednim interpretabilnim neg-obilježjem na upravnoj riječi NegP doći pomjeranjem neinterpretabilnih obilježja u pozicije specifikatora NegP. Time se primjenjuje princip višestrukog slaganja (*Multiple Agree*)⁵, koji se odnosi na slučajeve kada jedno interpretabilno obilježje ulazi u odnos slaganja sa više neinterpretabilnih obilježja ukoliko su ispunjeni odgovarajući uslovi lokalnosti. Nakon provjere, neinterpretabilna obilježja se brišu, ostavljajući samo jednu interpretabilnu negaciju na negativnoj upravnoj riječi:

(26) a. [_{NegP} *n-riječ* [_{uNEG}] [_{Neg} *negativni predikat* [_{iNEG}] [_{TP} *n-riječ*]]]

b. [_{NegP} *n-riječ* [_{uNEG}] [_{Neg'} *n-riječ* [_{uNEG}] [_{Neg} *negativni predikat* [_{iNEG}] [_{TP} ...*n-riječ*...*n-riječ*...]]]]]

5) Fenomen višestrukog slaganja predložio je Ura (1996), koji je na osnovu provjere obilježja padeža u japanskom, postulirao da jedno interpretabilno obilježje može uspostaviti odnos slaganja sa više neinterpretabilnih formalnih obilježja, pod uslovom da su svi odnosi slaganja podložni odgovarajućim uslovima lokalnosti.

ZAKLJUČAK

U ovom radu je pokazano da primjena interpretabilne analize negacije u b/h/s jeziku dovodi do negramatičnih rečenica kao što su **Vidjela sam nikoga* i **Niko ništa zna*, što je posljedica pretpostavke da b/h/s n-riječi, poput engleskih negativnih nominala *nothing* i *nobody* i n-riječi u romanskim jezicima posjeduju interpretabilno neg-obilježje. Stoga je u radu razmotrena interpretabilnost neg-obilježja na b/h/s riječima i postulirano je da b/h/s n-riječi posjeduju neinterpretabilno neg-obilježje koje mora biti provjereno interpretabilnim neg-obilježjem na negativnom predikatu. U skladu s tim, predložena je modifikacija interpretabilne analize negacije za b/h/s jezik, po kojoj: (1) sistem rečenične negacije u b/h/s jeziku za α α bira obilježje polariteta negativne vrijednosti, dok za $\beta\beta$ neg-obilježje obavezno mora biti na negativnom predikatu, (2) sistem licenciranja NPI za α α ne može birati obilježje negacije na bilo kojoj kategoriji, već na negiranom predikatu.

LITERATURA

Chomsky, Noam (1993). *A minimalist program for linguistic theory*, in K. Hale and S. J.

Keyser (eds.), *The View from Building 20*. Cambridge, Mass.: MIT Press: 1-52.

Chomsky, Noam (1995). *The Minimalist Program*. Cambridge, Mass.: MIT Press.

Bošković, Željko (2009). *Licensing negative constituents and negative concord*, *Proceedings of the North East Linguistic Society* 38. Amherst: University of Massachusetts: 125-139.

Brown, Sue (1999). *The Syntax of negation in Russian: A Minimalist approach*. Stanford: CSLI Publications.

Kato, Yasuhiko (2003). *Interpretive Asymmetries of Negation*, in L. Horn and Y. Kato (eds.), *Negation and Polarity*, New York: Oxford University Press: 62-87.

Laka, Itziar (1990). *Negation in Syntax: On the Nature of Functional Categories and Projections*. Dissertation, MIT.

Piper, P. et al. (2005). *Sintaksa savremenog srpskog jezika*. Beograd: Beogradska knjiga.

Progovac, Ljiljana (1994). *Negative and Positive Polarity: A Binding Approach*.

Cambridge: Cambridge University Press.

Progovac, Ljiljana (2005). *A Syntax of Serbian: clausal architecture*. Bloomington, IN: Slavica.

Ura, Hiro (1996). *Multiple Feature-Checking: A Theory of Grammatical Function*

Splitting. Ph.D. Dissertation, MIT.